

ВАНІНА Наталія
канд. екон. наук, доцентка,
Інститут професійної освіти НАПН
України, Київ, Україна

РОЛЬ МОЛОДІЖНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА У ВИРІШЕННІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ В ПРОЦЕСІ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ

Анотація. Дослідження присвячене провідній ролі молодіжного підприємництва у вирішенні соціально-економічних проблем у період післявоєнної відбудови. Встановлено переваги та можливості, які відкриває молодіжне підприємництво у економічному зростанні розвитку країни. Проаналізовано сучасний стан функціонування молодіжних центрів та просторів в Україні і виявлено його негативний вплив на молодь. Визначено необхідність створення бізнес-центрів та інших структурних підрозділів для підтримки і консультування здобувачів професійної освіти по відкриттю й веденню власної справи.

Ключові слова: молодіжне підприємництво, здобувачі професійної освіти, бізнес - консультування, бізнес-центр, консультаційні послуги.

THE ROLE OF YOUTH ENTREPRENEURSHIP IN SOLVING SOCIO-ECONOMIC PROBLEMS IN THE PROCESS POST-WAR RECONSTRUCTION

Abstract. The study is devoted to the leading role of youth entrepreneurship in solving socio-economic problems in the period of post-war reconstruction. The advantages and opportunities that youth entrepreneurship opens up in the economic growth and development of the country have been established. The current state of functioning of youth centers and spaces in Ukraine was analyzed and its negative impact on youth was revealed. The need for the creation of business centers and other structural units to support and advise vocational education seekers on opening and running their own business has been identified.

Key words: youth entrepreneurship, students of professional education, business consulting, business center, consulting services.

Війна України з росією негативно позначилася на економічних показниках багатьох країн світу, зокрема й Україні. Тому економічна ситуація в нашій країні потребує вжиття заходів для вирішення виниклих проблем.

Малий бізнес може зіграти важливу вирішальну роль у цьому питанні. Саме цьому сектору економіки належить головна роль у процесі збільшення середнього класу, підвищення рівня добробуту населення, покращення якості продукції та наданих послуг, і навіть підвищення конкурентоспроможності. Малий бізнес, створює робочі місця, знижує рівень безробіття, забезпечує високу ефективність капіталовкладень, а також збільшує податкові надходження до бюджетів усіх рівнів.

Молодіжне підприємництво є істотним сегментом малого підприємництва, від розвитку якого будуть залежати темпи економічного зростання і розвитку країни в перспективі [1].

Чому саме молодіжне підприємництво відіграє провідну роль у вирішенні соціально- економічних проблем і може стати двигуном соціального прогресу в Україні у період післявоєнної відбудови?

По-перше, молодіжне підприємництво сприяє скороченню рівня безробіття, а також створенню нових робочих місць. Не менш важливим є і підготовка

кваліфікованих кадрів. Адже посилення впливу молодіжного підприємництва та розширення можливостей є необхідністю використання його потенціалу. Молоде покоління вже виросло у нових реаліях, де підприємницьку діяльність сприймають як основу фінансового благополуччя та професійного зростання.

По-друге, молодіжне підприємництво має гнучкість, швидше адаптується до нових умов – це важлива особливість сучасного бізнесу. Сьогодні для успішного ведення бізнесу необхідно враховувати споживчі інтереси, переваги. Запити споживачів постійно змінюються. Малі підприємства здатні швидко реагувати на споживчі запити, освоюючи випуск дрібносерійної, унікальної продукції чи специфічних послуг окремих ринкових сегментів.

До початку війни в Україні функціонувало понад 300 молодіжних центрів та просторів. Станом на 04.07.2022 року: працюють 121 молодіжний центр, які переформатували свою роботу та активно надають допомогу цивільному населенню; 30 об'єктів молодіжної інфраструктури з числа молодіжних центрів та молодіжних просторів пошкоджено чи повністю зруйновано, 60 - окуповано. 68% молодіжних працівників та працівниць вимушені були виїхати зі своїх регіонів. Велика кількість представників молодіжних центрів, молодіжних працівників, інших стейкхолдерів молодіжної політики, втратили можливість стало та злагоджено працювати, у багатьох випадках вони змінили своє місце проживання і відповідно припинили діяльність або ж переформатували свою роботу. Негативний вплив на молодь нестабільної економічної ситуації в країні, високого рівня безробіття та міграції (внутрішньої та зовнішньої), зруйнованої молодіжної інфраструктури та відтік кадрів, які працюють з молоддю, в різних областях України, зосередили увагу на одній комплексній проблемі: відсутність безпечного та сприятливого середовища для життя, роботи та реалізацій власного потенціалу молодих людей в Україні [3].

Особливого значення у розвитку молодіжного підприємництва та підвищенні рівня самосвідомості, зростанні соціальної відповідальності та патріотизму набуває бізнес – консультування здобувачів професійної освіти. У цьому питанні Україна, незважаючи на зростання інтересу до нього і на державному, і на регіональному рівнях (у рамках конференцій, консультацій, соціальних форумів, вивчення досвіду відомих підприємців), значно відстає як у реалізації державної підтримки молодіжного підприємництва, так та у загальній поінформованості про це явище.

Створення бізнес-центрів та інших структурних підрозділів стане серйозною підтримкою у розвитку потенціалу та вирішенні нагальних потреб молоді, спричинених війною. Відкриттю таких Центрів розвитку підприємницької компетентності сприяє участь закладів професійної (професійно-технічної) освіти в інноваційній освітній діяльності різних рівнів [2].

Це спеціально створені структури, що займаються підтримкою здобувачів професійної освіти на початковому етапі їхньої діяльності, проводять консультування на безоплатній основі у ці складні часи, займаються розвитком кар'єрної і підприємницької компетентностей майбутніх фахівців, їх підготовкою до відкриття і ведення власної справи для забезпечення громадян гідною працею задля повоєнного відновлення економіки країни і сталого розвитку суспільства. Вони допомагають підприємцям-початківцям запустити свою справу, для цього з боку молодих людей необхідна бізнес-ідея та бажання займатися підприємницькою діяльністю.

Серед головних завдань бізнес-центрів закладів професійної (професійно-технічної) освіти — надання консультаційних послуг у проведенні маркетингових досліджень, пошуку ринків збуту, підготовці бізнес-планів, необхідних документів для отримання ліцензій та дозволів, кредитів. Крім того, консультації можуть надаватися з питань організації створення та ведення бізнесу, підбору кваліфікованого персоналу, підвищення конкурентоспроможності молодих підприємців, допомога у сталому розвитку їхньої діяльності.

Таким чином, лише реалізація спільних зусиль держави, бізнесу, інститутів громадянського суспільства, бізнес-центрів закладів професійної (професійно-

технічної) освіти сприятиме розвитку молодіжного підприємництва як основи сталого економічного зростання економіки України.

Системний підхід у підтримці молодіжного підприємництва дозволить чіткіше визначити стратегію залучення здобувачів професійної освіти у підприємницьку діяльність, підвищити ефективність пропаганди підприємництва у молодіжному середовищі, підготувати для країни покоління молодих підприємців, удосконалити їх підприємницьку та особистісну компетентності та допомогти у реалізації соціально-економічних проектів у період післявоєнної відбудови країни.

Список використаних джерел:

1. Давидюк Л.П. Молодіжне підприємництво як прогресивна сила розвитку країни / Л.П. Давидюк, А.О. Шкварко // Інфраструктура ринку. – 2019. – Випуск 37. – С. 37–42.

2. Підготовка майбутніх кваліфікованих робітників до молодіжного підприємництва: Довідник. / Автори-упорядники: Базиль Л.А., Байдулін В.Б., Гриценко І.А., Єршова Л.М., Орлов В.Ф., Савченко М.О., Теловата М.Т., Тітова О.А. Київ: Інститут професійної освіти НАПН України, 2022. – 196 с.

3. Сфера молодіжної політики. URL: <https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Docs/2022/%2005082022.pdf> (дата звернення: 01.03.2023 р.)